

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/105/2023
Identifikačné číslo spisu:	2318203199
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2318203199.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H. W., narodeného XX. I. XXXX, P. XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Haládkom, Galanta, Clementisove Sady 1616, proti žalovanej obchodnej spoločnosti: Mercedes - Benz Financial Services Slovakia s.r.o., Bratislava, Tuhovská 29, IČO: 35 728 116, zastúpenej spoločnosťou GRIŠČÍK & PARTNERS s. r. o., Bratislava, Hviezdoslavovo nám. 25, IČO: 35 893 893, o neplatnosť zmluvy a o ochranu práv spotrebiteľa, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 15C/10/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 7. decembra 2022 p. zn. 24Co/67/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 15C/10/2015-337 z 29. apríla 2022 žalobu žalobcu zamietol; žalovanej priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia neplatnosti úverovej zmluvy č. 659262-Ú z 29. septembra 2014 uzatvorenej so žalovanou; určenia, že poskytnutý úver je bezúročný a bezpoplatkový a uloženia povinnosti žalovanej vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 5 195,59 eura.

1.2. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 1 ods. 2, § 2 písm. a), písm. b), písm. písm. d), § 9 ods. 1, 2 a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, § 457 Občianskeho zákonníka. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil, že strany sporu uzatvorili dňa 29. septembra 2014 úverovú zmluvu č. 659262-Ú, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 15 200 eur za účelom čiastočného financovania kúpy predmetu a to motorového vozidla zn. MERCEDES BENZ E. XXX B. X MATIC, ktorý sa žalobca zaviazal splácať v 48 mesačných splátok vo výške po 376,81 eura. Za poskytnutie úveru bol žalobca povinný uhradiť jednorazový poplatok vo výške 190 eur, ktorý bol medzi zmluvnými stranami riadne dojednaný a v zmluve uvedený. Úroková sadzba bola fixná vo výške 8,80 %, ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) bola vo výške 30,76 % a priemerná ročná

percentuálna miera nákladov bola vo výške 10,43 %. Termín splatnosti jednotlivých splátok bol stanovený na 15. kalendárny deň v tom ktorom mesiaci. Okrem uvedeného bol žalobca povinný mesačne platiť aj splátky povinného zmluvného poistenia a havarijného poistenia celkom vo výške 155,39 eura. Poistné zmluvy boli uzatvorené slobodne, išlo o samostatné právne úkony, ktoré neboli podmienkou poskytnutia úveru, pričom súd prvej inštancie nemal preukázané, že by žalobca nemohol uzatvoriť poistné zmluvy aj individuálne. Bola to jeho voľba ich uzatvoriť prostredníctvom žalovanej. Celkom sa žalobca zaviazal k úhrade sumy vo výške 24 030,28 eura. Z vyjadrenia žalovanej vyplynulo, že žalobca celkom splatil čiastku vo výške 20 205,59 eura, ktorú sumu žalobca nepoprel. Platobná disciplína žalobcu podľa predloženého prehľadu obrátov na úverovej zmluve č. 659262-Ú nebola počas celého splácania pravidelná. Žalobca uhrádzal splátky avšak s omeškaním, až na splátku č. 1. Teda k porušeniu pravidelnosti splácania splátok nedošlo až po dopravnej nehode, ktorú mal žalobca v roku 2017.

1.3. K námietkam týkajúcim sa náležitostí úverovej zmluvy súd prvej inštancie ohľadom absencie určenia výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov poukázal na to, že úverová zmluva obsahuje všetky tieto údaje a to v prílohe označenej ako prehľad splátok, ktorá je jej súčasťou. Uvedená príloha dostatočne, určito a zrozumiteľne určuje aj termíny jednotlivých splátok úveru a to určením poradového čísla, mesiaca splatnosti každej splátky úveru, pričom určenie poradového čísla nasleduje po mesiaci, v ktorom bol poskytnutý úver. Z uvedenej prílohy v spojitosti s bodom 8.2. všeobecných podmienok úverového financovania vyplýva, kedy sú splátky úveru splatné v 1. a kedy v 15. dni toho ktorého mesiaca. Z formulácie a údajov uvedených v prílohe v spojitosti s bodom 8.2. všeobecných podmienok úverového financovania je možné jednoduchým matematickým výpočtom pri zohľadnení toho, kedy bol úver skutočne poskytnutý zistiť výšku, počet a termíny splátok istiny a úrokov. V tejto súvislosti súd prvej inštancie zdôraznil, že poskytnutie úveru bolo podmienené splnením určitých podmienok vyplývajúcich z čl. 4 všeobecných podmienok úverového financovania, a preto v čase samotného uzatvárania úverovej zmluvy nebolo možné určiť údaje stanovením konkrétneho dátumu, pretože nebolo ešte zrejmé, či úver bude žalobcovi aj skutočne poskytnutý. Taktiež poukázal na aplikačnú prax Súdného dvora Európskej únie vo veci C- 42/2015 Home Credit Slovakia, a. s. c/a Klára Biróová, z ktorého rozhodnutia vyplýva, že v zmysle eurokonformného výkladu zákona č. 129/2010 Z. z. je potrebné vychádzať z toho, že nie je nevyhnutné, aby zmluva uvádzala konkrétny dátum konečnej splatnosti úveru, pričom pre určiteľnosť konečnej splatnosti postačuje určenie počtu splátok úveru, kde spolu s dátumom kedy bol úver poskytnutý je možné bežným spotrebiteľom určiť termín konečnej splatnosti. Z uvedeného výkladu vychádzal súd prvej inštancie aj pri posudzovaní námietok týkajúcich posúdenia, že úverová zmluva neobsahuje určenie doby trvania zmluvy a stanovenie termínu konečnej splatnosti úveru, pretože žalobca mal pri uzatvorení zmluvy k dispozícii všetky potrebné údaje, ktoré mu umožňovali presne určiť termín konečnej splatnosti úveru, pričom medzi tieto údaje patrí určenie celkového počtu splátok a stanovenie splatnosti určením poradového čísla dňa v tom ktorom mesiaci.

1.4. K výhradám smerujúcim k absencii adresy veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, súd prvej inštancie s poukazom na § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z. z. dôvodil, že sankciou bezodplatnosti a bezpoplatkovosti úveru je absencia adresy predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť a nie absencia adresy veriteľa. Z uvedeného teda vyplýva, že sankciou bezodplatnosti a bezpoplatkovosti úveru sú postihnuté len tie úvery, ktoré neobsahujú určenie a identifikáciu adresy predávajúceho, pričom pri bežnom financovaní nákupu tovarov prostredníctvom spotrebiteľských úverov je bežné, že predávajúci, teda dodávateľ predmetu financovania a veriteľ nie sú vždy totožné subjekty. V tejto súvislosti preto skonštatoval, že všetky potrebné údaje boli v úverovej zmluve uvedené. K namietanej nesprávne uvedenej výške RPMN súd prvej inštancie ďalej uviedol, že v danom prípade nesprávne uvedená výška RPMN podľa žalobcu, ktorá mala byť vo výške 9,16 % a nie vo výške uvedenej v úverovej zmluve 30,76 %, nepredstavuje dôvod pre bezúčnosť a bezpoplatkovosť úveru, lebo nižšia výška RPMN je v prospech žalobcu. V zmysle § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. nesprávne uvedená výška RPMN je dôvodom bezúčnosti a bezpoplatkovosti úveru len v prípade, ak je uvedená v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ žalobca tvrdil, že skutočná výška RPMN je nižšia ako bola uvedená v úverovej zmluve, nie je možné prijať záver, že hoci aj s nesprávne uvedenou výškou RPMN je spojená bezúčnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru. K argumentom žalobcu smerujúcim k prípadnej neplatnosti úverovej zmluvy súd prvej inštancie uzavrel, že zmluva ako celok nemôže byť neplatná, nakoľko ani argument o neprípustnosti

spracovateľského poplatku, resp. neprípustnosti požadovania zaplataenia spracovateľského poplatku vo výške 190 eur nie je opodstatnený. K uvedenému súd prvej inštancie akcentoval, že spracovateľský poplatok bol ustanovený v čl. 2.4. úverovej zmluvy a bolo iba na vôli žalobcu ako spotrebiteľa, či úverovú zmluvu po oboznámení sa aj s existenciou spracovateľského poplatku podpíše.

1.5. K namietanej aplikácii ustanovení § 497 až 507 Obchodného zákonníka súd prvej inštancie prezentoval názor, podľa ktorého ani uvedené ustanovenia nemôžu mať za následok absolútnu neplatnosť úverovej zmluvy a to z toho dôvodu, že ani takýmto ustanovením nie je vylúčená aplikácia príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúcich ochranu spotrebiteľa, ani ďalších samostatných právnych noriem upravujúcich túto oblasť a to z dôvodu, že spolu s príslušnými ustanoveniami procesných noriem a stanovením formy sporov s ochranou slabšej strany je zabezpečená ochrana spotrebiteľa. V súvislosti s tvrdením žalobcu, že úverová zmluva obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorou došlo k skrytému preneseniu dôkazného bremena na spotrebiteľa v súvislosti s oboznámením sa s obchodnými podmienkami, napokon skonštatoval, že uzavretie úverovej zmluvy, podpísanej žalobcom na základe slobodnej vôle, ktorej súčasťou obsahu je aj prehlásenie, že sa oboznámil s príslušnými dokumentmi.

1.6. K uplatnenému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 5195,59 eura súd prvej inštancie dôvodil, že žalobca podpisom poisťnej zmluvy vyjadril svoj súhlas s jej obsahom a prípadnou ľahkovážnosťou a nedôslednosťou pri jej posudzovaní, ju nemôže vykladať vo svoj prospech a vyvodzovať z nej prípadnú neplatnosť poisťnej zmluvy. K problematike povinnosti poistiť motorové vozidlo za škodu spôsobenú jeho prevádzkou konštatoval, že nie je podstatné kto je jeho vlastníkom, ale kto je jeho držiteľom, čo nebolo v danom prípade sporné, že držiteľom motorového vozidla bol žalobca. Žalovaná v konaní jednoznačne preukázala, že poisťovní uhradila poisťné v zmysle poisťnej zmluvy vo výške 6 370,99 eura, teda realizovala plnenie v prospech poisťovne, ktoré by bol inak za totožných podmienok realizoval žalobca. Na základe uvedeného preto súd prvej inštancie považoval argument o bezdôvodnom obohatení žalovanej na úkor žalobcu za nelogický. Realizáciou poisťného plnenia za žalobcu sa žalovaná nemohla obohatiť žiadnym spôsobom. V konaní nebolo preukázané splnenie podmienok pre vznik bezdôvodného obohatenia. Na základe uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v súlade s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 7. decembra 2022 sp. zn. 24Co/67/2022 nepripustil zmenu žaloby v odvolacom konaní; potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej; zmenil výrok o náhrade trov konania tak, že vyslovil, že o náhrade trov konania o žalobe žalobcu bude rozhodnuté až v konečnom rozhodnutí.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že v súlade s ustanovením § 371 CSP nepripustil zmenu žaloby, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti poisťnej zmluvy bez bližšieho určenia, ako aj zmluvy o zriadení záložného práva č. 020698 z 29. septembra 2014 a nároku na priznanie finančného zadošťučinenia. Zároveň podotkol, že absencia účinného žalobného návrhu na určenie neprijateľnosti určitej zmluvnej podmienky resp. jej neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti nebráni súdu v zmysle § 298 CSP aj bez návrhu takéto rozhodnutie prijať.

2.2. V rámci relevantného konania sa odvolací súd stotožnil so zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie, vrátane právneho posúdenia a odôvodnenia napadnutého rozsudku. Na doplnenie a k uplatneným námietkam uviedol, že v čase uzavretia úverovej zmluvy Národná banka Slovenska viedla register veriteľov poskytujúcich spotrebiteľské úvery, do ktorého zapisovala veriteľa na základe jeho návrhu, po splnení zákonom stanovených podmienok. Žalovaná bola do registra zapísaná v období od 25. augusta 2010 do zrušenia zápisu dňa 28. augusta 2015, teda i v čase poskytnutia predmetného úveru. K námietke týkajúcej sa neuvedenia doby trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z., poukázal na čl. 2 úverovej zmluvy, v ktorom v bode 2.10. je výslovne uvedený termín konečnej splatnosti úveru a to 1. alebo 15. kalendárny deň 48. mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bude úver poskytnutý, podľa pravidiel pre splatnosť jednotlivých splátok úveru uvedených v bode 8.2. všeobecných podmienok úverového financovania, pričom bod 8.2. odkazuje na prehľad splátok určujúci jednotlivé splátky úveru, ako aj kalendárne mesiace ich splatnosti. Doba trvania úverovej zmluvy je vyslovne uvedená v článku v bode 2.11., a to odo dňa uzatvorenia úverovej zmluvy až do termínu konečnej splatnosti úveru. Vzhľadom na uvedené, predmetná úverová zmluva umožňovala bežnému spotrebiteľovi jednoduchým spôsobom a jednoznačne

určiť namietané skutočnosti. Uvedené náležitosti v danej zmluve o spotrebiteľskom úvere nechýbali. Doručenie splátkového kalendára k úverovej zmluve žalobcovi až po jej uzavretí, nemohlo mať žiaden vplyv na platnosť úverovej zmluvy, úročenie či poplatky, keďže počet, výšku a termíny splátok obsahoval už prehľad splátok tvoriacich prílohu zmluvy o úvere. K ďalšej námietke ohľadom vyhlásenia poplatku za spracovanie úveru za neprijateľnú zmluvnú podmienku a vyhlásenia za neplatné, ako i poplatkov za upomienku, odvolací súd poukázal na ustanovenia § 9 a § 10 zákona č. 129/2010 Z. z. a body 2.4., 9.1., 9.11., 9.12. a 9.13. všeobecných podmienok úverového financovania. V kontexte uvedeného skonštatoval, že žalobca ako spotrebiteľ bol pred podpisom zmluvy s namietanými poplatkami oboznámený a podpísaním zmluvy s nimi vyslovil súhlas. Podľa názoru odvolacieho súdu, predmetná zmluva neobsahovala žiadne neprijateľné podmienky, preto neboli vyhlásené za neplatné. K namietanému nevykonaniu navrhovaných dôkazov odvolací súd s poukazom na § 185 ods. 1 a 191 ods. 1 CSP, ako aj judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 350/08 poznamenal, že nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou strane odňatie možnosti konať pred súdom. Odvolací súd podotkol, že akékoľvek vykonanie ďalších dôkazov by bolo nadbytočné a nespôsobilé zmeniť skutkové závery súdu prvej inštancie. Napokon sa odvolací súd nestotožnil s námietkou nedostatočného odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, lebo spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 220 ods. 2 CSP. V závere dodal, že ďalšie odvolacie námietky neboli pre rozhodnutie vo veci samej rozhodujúce, preto sa s nimi osobitne nevysporiadal (III. ÚS 209/04, II. ÚS 251/04, II. ÚS 200/09). Napadnutý rozsudok vo veci samej ako vecne správny potvrdil v súlade s § 387 CSP.

2.3. Odvolací súd zmenil výrok o náhrade trov konania v súlade s § 388 CSP. Dôvodil, že bude prebiehať ešte konanie o vzájomnej žalobe žalovanej, preto o nároku na náhradu trov konania žalobcu vo vzťahu k žalobe bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej len „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietal nevykonanie dôkazov, ktoré v konaní navrhol vykonať. Podľa názoru dovolateľa súd prvej inštancie prisvedčil nepravdivým tvrdeniam žalovanej ako dodávateľovi a ignoroval postavenie spotrebiteľa a jemu prislúchajúcu ochranu podľa únieového práva, preto uvedený postup považoval za svojvoľný. Argumentoval tým, že úverovú zmluvu dodávateľ vyhotovil ako formulárovú zmluvu, ktorej obsah nemohol ovplyvniť a podpísal ju tak, ako mu bola predložená, preto sa úver mal posudzovať ako bezúročný. Navyše mu bol úver poskytnutý v krátenej výške. Bol toho názoru, že poisťku je potrebné platiť, avšak takú akú si zvolí a na jeho auto. Trval na tom, že úverová zmluva č. 020698 z 29. septembra 2014 je absolútne neplatná od počiatku, ako aj zmluva o zriadení záložného práva č. 020698. Namietal začatie výkonu záložného práva zálohu na základe neplatného právneho úkonu a neplatnej právnej skutočnosti. Navrhol vykonať dôkaz ohľadne uzavretia poisťky, ktoré bolo vopred nachystané, bolo úmyselne poistenie na držiteľa vozidla, nie na vlastníka. Podľa názoru dovolateľa išlo o omyl zo strany policajta i poisťovne. Tvrdil, že on nenadobudol motorové vozidlo od žalovanej, lebo žalovaná počas celého vzťahu predstierala, že on je vlastníkom motorového vozidla a hrozila mu jeho odobratím, ak nezaplatí splátku, pričom mal zaplatené všetky splátky. V záver vytkol odvolaciemu súdu aj neprávne právne posúdenie, bez uvedenia dôvodov. Navrhol napadnuté rozhodnutie zmeniť, prípadne zrušiť resp. zrušiť aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec opätovne prejednať. Uplatnil si nárok na náhradu trov konania.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalobca nešpecifikoval, prečo by nevykonanie ďalších dôkazov malo predstavovať naplnenie dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Podotkla, že odvolací súd sa s nevykonaním navrhnutých dôkazov vysporiadal v bodoch 36. až 40. napadnutého rozhodnutia, s ktorým závermi sa stotožnila. Predložila poisťnú zmluvu o havarijnom poistení, ktorú žalobca riadne podpísal. Uviedla, že riadne uhrádzala za žalobcu poisťné podľa poisťnej zmluvy. Navrhla dovolanie zamietnuť alebo odmietnuť. Uplatnila si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.
7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.
8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.
10. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.
11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).
12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).
13. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).
14. Podstata dovolacej argumentácie uplatnenej v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívala v namietaní nevykonania navrhnutých dôkazov žalobcom, v hodnotení dôkazov, výsledkom ktorého bol podľa názoru dovolateľa svojvoľný postup súdu a ignorovanie ochrany spotrebiteľa podľa úniového práva.
15. Podľa § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.
16. Podľa § 191 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.
17. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie poznatkov o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú uplatnený nárok. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri

ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, majúcej základ v ústavnom princípe nezávislosti súdov. Táto zásada vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP, normatívne vyjadrená v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov robí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 729 s.).

18. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že v danom prípade bol dostatočne zistený a ustálený skutkový stav pre rozhodnutie vo veci samej. Vychádzajúc z predložených listinných dôkazov je nepochybné uzavretie spotrebiteľskej zmluvy - úverovej zmluvy č. 659262-Ú z 29. septembra 2014, ktorej náležitosti súdy nižšej inštancie posudzovali v súlade s ustanoveniami § 52, § 53 Občianskeho zákonníka, § 1, § 2, § 9, § 11 zákona č. 129/2010 Z. z. Vyhodnotením dôkazov jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti dospeli k správne mu záveru o nedôvodnosti žaloby. Odvolací súd sa stotožnil s ustáleným skutkovým stavom súdom prvej inštancie. K namietanému nevykonaniu navrhnutých dôkazov žalobcom, citujúc ustanovenia § 191 ods. 1, § 185 ods. 1 CSP, judikatúru najvyšších súdnych autorít (R 37/1993, R 125/1999, sp. zn. 6Cdo/51/2012, 6Cdo/153/2011), ako aj nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 350/2008 skonštatoval, že vykonanie navrhnutých dôkazov a to výsluch svedkov z poisťovne, výsluch „vymáhačov“, výsluch policajta z evidencie motorových vozidiel, úradný výpis notárskeho centrálného registra záložných práv, považoval za nedôvodné a nadbytočné, ktorých vykonaním by nedošlo k zmene skutkových záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie.

19. Najvyšší súd v uznesení zo 16. mája 2019 sp. zn. 4Cdo/100/2018 uviedol, že „procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch a dôkazoch rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno založiť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou kapacitou. Nakoniec tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada tzv. opomenuté dôkazy takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť“. Totožný názor vyplýva aj z uznesenia najvyššieho súdu z 29. októbra 2019 sp. zn. 5Cdo/202/2018.

20. Preskúmaním obsahu spisu dovolací súd zistil, že procesný postup súdu prvej inštancie nevykazuje existenciu vadu zmätočnosti, v dôsledku ktorej by došlo k porušeniu procesných práv dovolateľa v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) jednou so všeobecných záruk spravodlivého prejednaní vecí pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Táto zásada zabezpečuje, aby v súdnom konaní mali jeho účastníci rovnaké postavenie. „Rovnosť zbraní“ spočívajúca v rovnakom postavení účastníkov súdneho konania sa prejavuje v procesnoprávnom postavení účastníkov konania, v spôsobe a rozsahu dokazovania a v iných oblastiach spojených so súdnym uplatňovaním práva. Zachovanie „rovnosti zbraní“ z pohľadu spôsobu a rozsahu vykonávaného dokazovania sa týka aj oprávnenia účastníkov konania navrhovať dôkazy. Možnosť navrhovania dôkazov je spojená s princípom dôkazného bremena, ktorého úspešnosť sa v súdnom spore viaže na schopnosť predložiť adekvátne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Výber dôkazných prostriedkov je na vôli sporovej strany. O tom, ktoré z navrhovaných dôkazov budú vykonané a ktoré nie, rozhoduje súd podľa svojej voľnej úvahy. Obsahom záruky na spravodlivý súdny proces z pohľadu oprávnenia navrhovať dôkazy je limitovanie tejto voľnej úvahy súdu. Týmto limitom je požiadavka, aby nevykonanie navrhnutých dôkazov alebo vykonanie iných dôkazov nepostavilo účastníka konania do jasne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s jeho odporcom v súdnom spore (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Feldbrugge proti Holandskou z roku 1986). V súvislosti s rozhodnutím súdu, ktoré z navrhovaných

dôkazov vykoná a ktoré nie, to teda znamená, že účastník konania nesmie byť týmto rozhodnutím znevýhodnený oproti druhému účastníkovi (sp. zn. 6Cdo/259/2010).

21. V danom prípade súd prvej inštancie náležite poučil strany sporu o sudcovskej koncentračnej zásade vyplývajúcej z § 153 CSP, po predchádzajúcom predbežnom právnom posúdení veci v zmysle § 181 ods. 1 CSP. Po uvedenom procesnom poučení súdom, strany sporu nežiadali o poskytnutie dodatočnej lehoty na predloženie alebo označenie dôkazov (v spise na č. I. 144). O návrhu žalobcu na vykonanie dôkazov k vyvíjaniu nátlaku na žalobcu a to vypočutie svedkov p. U. z inkasnej agentúry a H. T. s uvedením len ich telefónnych čísel, súd prvej inštancie rozhodol na pojednávaní konanom dňa 15. októbra 2019 tak, že vyhlásil dokazovanie za skončené a rozsudkom č. k. 15C/10/2018-183 z 15. októbra 2019 žalobu zamietol. Následne uznesením odvolacieho súdu z 23. februára 2021 sp. zn. 25CoCsp/5/2020 (v spise na č. I. 247) odvolací súd zrušil uvedený rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu nepreskúmateľnosti a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Po zrušení a vrátení veci súdu prvej inštancie, žalobca trval na vypočutí p. U. a H. T., bez konkretizácie ich osobných údajov, ako aj bez uvedenia konkrétnych okolností ku ktorým mali byť vypočutí. V tejto súvislosti v konaní nebolo sporné, žeby žalovaná vyvíjala na žalobcu nátlak pri uzatvorení úverovej zmluvy. Žalobca zároveň navrhol výsluch príslušníka Policajného zboru Slovenskej republiky, ktorý vykonával registráciu jeho motorového vozidla, ako aj evidenciu evidovaných motorových vozidiel na žalovanú, ako aj výsluch pracovníkov poisťovne UNIQA k ich tvrdeniu, že poisťnú zmluvu nemajú a museli si ju vyžiadať od žalovanej. Zároveň predložil mailovú dokumentáciu s poisťovňou UNIQA, poisťnú zmluvu č. 9137070285 o havarijnom poistení motorového vozidla - KASKO so začiatkom poistenia od 29. septembra 2014 do 28. septembra 2018 (v spise na č. I. 281). Žalovaná v konaní predložila výpis z registra veriteľov poskytujúcich spotrebiteľské úvery (v spise na č. I. 211), z ktorého vyplýva, že bola do registra zapísaná od 25. augusta 2010 do zrušenia 28. augusta 2015, teda aj v čase uzavretia úverovej zmluvy so žalobcom.

22. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd k namietanému nevykonaniu navrhnutých dôkazov dovolateľom uvádza, že v sporoch s ochranou slabšej strany je aplikácia sudcovskej koncentrácie obmedzená. V týchto konaniach sa uplatňuje čiastočne vyšetrovací princíp s cieľom poskytnúť materiálnu právnu ochranu slabšej strane sporu. Z okolností posudzovanej veci však nevyplýva, aby zistený skutkový stav súdmi nižšej inštancie nebol zistený dostatočne, v potrebnom rozsahu pre rozhodnutie vo veci samej. Nesúhlas dovolateľa s procesným postupom odvolacieho súdu, s hodnotením dôkazov nemožno považovať za porušenie jeho procesných práv. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP v spojení s § 191 CSP, vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a pod. Hodnotiacia úvaha súdov v danom prípade zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnom posúdením. K uvedenému dovolací súd len poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP), v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, vrátane nesprávneho vyhodnotenia niektorého dôkazu. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné,

neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP; v preskúmvanej veci však dovolací súd takúto vadu nezistil.

23. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy (III. ÚS 332/09). Zasadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada vyplývajúca z čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 6 CSP a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30).

24. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02 I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

25. Obsahom práva na spravodlivé súdne konanie nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka (strany) konania. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán konania vrátane ich dôvodov a námietok. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06). Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizovateľné základné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

26. Podľa názoru odvolacieho súdu dovolateľ nevytýka žiadne nedostatky v procesnom postupe odvolacieho súdu, jeho nesúhlas s právnym posúdením odvolacieho súdu, nepredstavuje vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (R 54/2012, sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06), čo sa netýka preskúmvanej veci. Prípustnosť a ani dôvodnosť dovolania uplatneného v zmysle § 420 písm. f) CSP preto nie je daná.

27. Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu dovolateľ neuviedol žiadne dôvody, ani nevymedzil dovolací dôvod v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 432 ods. 2 CSP uvedením v čom spočíva nesprávne právne posúdenie, ktoré pokladá za nesprávne, i napriek právnemu zastúpeniu dovolateľa v súlade s § 429 ods. 1 a 2 CSP. Dovolací súd sa preto namietaným nesprávnym právnym posúdením v rámci dovolacieho prieskumu nezaoberal.

28. Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol v súlade s § 447 písm. c) CSP vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 420 písm. f) CSP. K namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu dovolací súd odmietol dovolanie v súlade s § 447 písm. f) CSP z dôvodu nevymedzenia dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 CSP.

29. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej vyplývajúcou z § 255 ods. 1 CSP, ktorej priznal nárok ich náhradu proti žalobcovi v plnom rozsahu. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.